

PÁLYÁZAT

a

**Mosonmagyaróvári Éltés Mátyás Általános
Iskola, Óvoda, Készségfejlesztő Iskola,
Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény**

**(9200 Mosonmagyaróvár, Szent István király út
97.)**

INTÉZMÉNYVEZETŐ (MAGASABB VEZETŐ)

beosztás ellátására,

melyet a

BELÜGYMINISZTER

a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló” 1992. évi
XXXIII. törvény 20/A. § alapján hirdetett meg.

Iktatószám: TK/074/HR/KOZINT/00416-1/2023.

KÉSZÍTETTE:

Nagy Zoltán

gyógypedagógus, intézményvezető helyettes

Tartalomjegyzék

Szakmai önéletrajz

Bevezetés.....	1
1.Helyzetelemzés.....	2
<i>1.1.Külső feltételek.....</i>	<i>2</i>
1.1.1.Helyünk a Győri Tankerületben.....	2
1.1.2.Szociológiai helyzetkép.....	2
<i>1.2.Belső feltételek.....</i>	<i>5</i>
1.2.1.Épület, infrastruktúra.....	5
1.2.2.Tanulói kör.....	6
1.2.3.Személyi feltételek.....	9
<i>1.3.Szakmai munka értékelése.....</i>	<i>13</i>
1.3.1.Ellátott feladatok.....	13
1.3.2.Pedagógiai Programunk.....	14
1.3.3.Nevelés.....	14
1.3.4.Kötelező tanórai foglalkozások.....	15
1.3.5.Kötelező rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások.....	16
1.3.6.Tanórán kívüli foglalkozások.....	17
1.3.7.Hagyományok, ünnepek, rendezvények.....	18
1.3.8.Iskolai/óvodai egészségfejlesztés helyzete.....	18
1.3.9.Környezetvédelemmel és fogyasztóvédelemmel összefüggő tevékenységek.....	19
1.3.10.Gyermek-és ifjúságvédelem.....	19
1.3.11.Utazó gyógypedagógusi szolgálat feladatellátása.....	20
1.3.12.Kapcsolataink.....	21
1.3.13.Vezetői tevékenység.....	22
1.3.13.1.Tervezés.....	22
1.3.13.2.Döntés-előkészítés, döntés.....	23
1.3.13.3.Szervezés, megvalósítás, ellenőrzés, értékelés.....	23
1.3.13.4.Gazdálkodás.....	24

2.Vezetői program – jövőterv.....	25
2.1.Vezetői elképzelések.....	25
2.2.Nevelésfilozófia.....	25
2.3.Gazdálkodás, hatékony intézményműködtetés.....	26
2.4.Oktatás.....	26
2.5.Gyermek- és ifjúságvédelem.....	27
2.6.Gyermekegészségügy.....	27
2.7.Szervezeti kérdések.....	27
2.8.Munkáltatói jogok, alkalmazottak foglalkoztatása.....	28
2.9.Intézményi munkarend.....	28
2.10.Kapcsolatok.....	28
2.11.Intézményi arculattervezés, menedzselés.....	29
2.12.Rövidtávon megvalósítandó célok és végrehajtandó feladatok.....	29
2.13.Középtávú tervek.....	30
2.14.Hosszútávú tervek.....	30
<i>Hivatkozások.....</i>	<i>31</i>

Bevezetés

Jelen pályázat nagymértékben merít Éder Etelka intézményvezető 2018-ban írt pályázatából. Nemcsak azért, mert akkori megállapításai ma is érvényesek, elemzései, szakmai céljai napjainkban is helytállóak, hanem azért is, mert úgy érzem, hogy huszonegy éves intézményvezetői tevékenységével, vezetői kvalitásaival, közösségépítő, szervezetfejlesztő és változásmenedzselő szakértelmével bevezette az Éltes EGYMI-t a 21. századba. Vezetői karizmáját a nevelőtestület felismerte és 2002-ben igazgatóvá választotta. Nemsokkal ezután az intézmény jelenlegi helyére költözését és – az idők szavát meghallgatva – egységes gyógypedagógiai módszertani intézménnyé alakulását irányította, mely új lehetőségeket és feladatokat jelentett: az utazó gyógypedagógusi szolgálat megszervezésével a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai és iskolai integrációjának támogatója lett. A helyi társadalmi igényekre figyelve 2006-ban gyógypedagógiai óvodai, 2008-ban fejlesztő iskolai ellátást indított az intézményben. Vezetése alatt a szervezet folyamatosan fejlődött, az eszközpark bővült, korszerűsödött, a játszótér megújult. Számos hazai és nemzetközi projekt (pl. Comenius, Grundtvig, Erasmus+, PaNaNet+ INTERREG) koordinátoraként vagy partnereként méltón képviselte intézményünket és a magyar gyógypedagógiai nevelést, oktatást.

1.Helyzetelemzés

1.1.Külső feltételek

1.1.1.Helyünk a Győri Tankerületi Központban

A Mosonmagyaróvári Étes Mátyás Általános Iskola, Óvoda, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény jogelődje 1948-ban kezdte működését. Mára gyógypedagógiai központtá alakult, és ellátja a város és a városkörnyéki települések (Mosonmagyaróvári járás) sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekei, tanulói jelentős részét. Ennek megfelelően beiskolázási/beiratkozási körzetünk a Mosonmagyaróvári járás területének településeire terjed ki. Jellemzően a mosonmagyaróvári tanulók adják a tanuló-/gyermek létszám felét, s a környező településekről érkezők a másik felét. Intézményünk egységes gyógypedagógiai módszertani intézményként utazó gyógypedagógusi szolgálatot működtet, így kapcsolatban állunk a járás iskoláival (több esetben az óvodáival is), melyekben segítjük az integrált nevelésben-oktatásban részesülő sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat (1. tábla).

Az intézmény felépítése	
<i>Iskola – óvoda</i>	<i>Utazó gyógypedagógusi szolgálat</i>
Gyógypedagógiai óvoda	
Általános iskola – tanulásban akadályozott tanulók	
Általános iskola – értelmileg akadályozott tanulók	
Általános iskola – autizmus spektrumzavarral élő tanulók	
Készségfejlesztő iskola – értelmileg akadályozott tanulók	
Kollégium	

1. tábla (Éder, 2018)

1.1.2.Szociológiai helyzetkép

Magyarországon a 2022-2023-as tanévre vonatkozó előzetes adatok alapján 1 millió 852 ezren vesznek részt a köznevelés, a szakképzés és a felsőoktatás különböző szintű képzéseiben. Közülük 323 ezren óvodába járnak, 719 ezren általános iskolában, 517 ezren középfokú oktatási intézményekben tanulnak. Megközelítőleg 2600 súlyos és halmozottan fogyatékos gyermek, fiatal fejlesztő nevelés-oktatásban részesül. Felsőoktatási tanulmányokat 290 ezren folytatnak. Az előző tanévhez képest csökkent az általános iskolai tanulók és a felsőoktatási hallgatók létszáma, míg az óvodás gyermekeké és a középfokú iskolákban tanulmányokat folytatóké nőtt. A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók száma a 2022-2023-as tanévben kb. 102 200 fő (2. tábla). (KSH 2.)

Magyarországon az SNI gyermekek/tanulók száma (fő)		
<i>Feladatellátás típusa</i>	<i>2020-2021. tanév</i>	<i>2022-2023. tanév előzetes adatok</i>
óvoda	10634	11578
általános iskola	58311	59698
szakiskola és készségfejlesztő iskola	7108	6682
fejlesztő nevelés-oktatás	2523	2618
szakképző iskola	9167	8500
gimnázium	3689	4189

szakgimnázium (köznevelési)	577	662
technikum	7800	8288
<i>összesen</i>	<i>99809</i>	<i>102215</i>

2. tábla (KSH 1.; KSH 2.; KSH 3.)

A 2020-2021. tanévben, országosan az általános iskolás sajátos nevelési igényű tanulók száma az előző tanévhez hasonlóan 1100 fővel (2,0%-kal) tovább emelkedett, létszámuk így összesen kb. 60000 fő. Az SNI tanulók aránya a 2013-2014-es tanév óta folyamatosan emelkedik, a 2020-2021. tanévben 7,9%. Az általános iskolai osztályokban integráltan nevelt SNI tanulók száma 2,9%-kal nőtt egy év alatt, és elérte a 41800 főt. Az integráltan nevelt SNI tanulók aránya az összes SNI tanulókon belül az elmúlt tíz év alatt 10 százalékponttal, 73%-ra növekedett. A külön iskolában vagy osztályban oktató sajátos nevelési igényű tanulók 71%-a enyhe vagy közép súlyos értelmi fogyatékos, 10%-uk autizmus spektrum zavarral él. (KSH 3.)

A 2020-2021. tanévben a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek, fiatalok fejlesztő nevelés-oktatása az előző tanévhez képest 4-gyel több, összesen 136 feladatellátási helyen biztosított. A 2019-2020-as tanévhez hasonlóan a tanulók közel 70%-a tanköteles korú, 30%-uk 17–23 éves. (KSH 3.)

A szakiskolában és készségfejlesztő iskolában közel 7 ezren tanultak 2020-2021-ben. A tanulók több, mint 57%-a enyhe értelmi fogyatékos, közel 32%-a közép súlyos értelmi fogyatékos, 4,3%-a autizmus spektrum zavarral él, a többi tanuló valamilyen egyéb (pl. beszéd, látás-, hallás-, mozgás-) fogyatékossgal rendelkezik. (KSH 4.)

2021-ben Győr-Moson-Sopron vármegyében a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók száma a következőképpen alakult (3. tábla):

SNI gyermekek/tanulók száma 2021-ben				
<i>terület</i>	<i>összesen</i>	<i>ebből lány</i>	<i>gyógypedagógiai intézményben összesen</i>	<i>ebből lány</i>
Magyarország	97286	32862	25511	8574
Dunántúl	34595	11907	7575	2659
Nyugat- Dunántúl	12729	4394	2398	853
Győr-Moson- Sopron vármegye	6522	2152	1103	348
<i>óvoda</i>	706	191	91	18
<i>általános iskola</i>	3573	1158	598	182
<i>szakiskola és készségfejlesztő iskola</i>	414	148	414	148
<i>szakképző iskola</i>	870	266	-	-
<i>gimnázium</i>	204	72	-	-
<i>szakgimnázium</i>	68	58	-	-
<i>technikum</i>	687	259	-	-
összesen	6552	2152	1103	348

3. tábla (KSH 1.) (A fejlesztő nevelés-oktatás nem szerepel a táblában, mert a területi eloszlásra és a lányok számára nem találtam adatot.)

A 2022-es népszámlálás adatainak feldolgozása folyamatban van, előzetes eredményeit a KSH február végén már közzé tette, ugyanakkor a népességre, oktatásra és ezek összefüggéseire vonatkozó friss és részletes adatokat még nem. A Mosonmagyaróvári járás utolsó ismert népessége 72609 fő (4. tábla). (KSH 5.) A járás területén 3 város és 23 község található. Mosonmagyaróvár város lakónépessége 32720 fő, Jánossomorja városé 5912 fő, Lébény városé 3159 fő, Hegyeshalom nagyközségé és a 22 másik községé összesen 30818 fő. (KSH 6.) A térség az országos demográfiai folyamatok tekintetében kedvezőbb helyzetben van, mert míg az ország lakossága csökken – a 2022. évi népszámlálás első eredményei alapján 333000 fővel csökkent a 2011-es népszámlálás eredményeihez képest –, addig ebben térségben nő a népesség. A növekedés nem egyértelműen a születések számának köszönhető, hanem az ország más régióiból való elvándorlásnak. (Éder, 2018; KSH 7.)

Győr-Moson-Sopron vármegyei járások lakónépessége		
Járás	Lakónépesség (fő)	0-24 éves korosztály száma (fő)
Győri	190146	51913
Soproni	98841	25826
Mosonmagyaróvári	72609	19195
Csornai	32970	8227
Kapuvári	23778	5527
Pannonhalmi	15227	4389
Téti	14414	3743

4. tábla

A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók óvodai és iskolai integrációjára vonatkozó országos tendenciák (az integráltan nevelő intézmények csoportjaiban és osztályaiban az SNI gyermekek/tanulók létszámának, valamint a nevelőtestületekben megjelenő gyógypedagógusok létszámának növekedése) a Mosonmagyaróvári járáson belül is többé-kevésbé leképeződnek. Az Éltés EGYMI-vel jogviszonyban lévő gyermekek/tanulók létszáma évek óta átlagosan 124 fő, az integráltan nevelő intézményekben az utazó gyógypedagógusi szolgálatunk által ellátott gyermeké/tanulóké átlagosan 60 fő (5. tábla). Ez utóbbi szám jelentősen emelkedne, ha az állami köznevelésben tapasztalható, országos szintű szakemberhiány mérséklődne.

A Mosonmagyaróvári járáson belül az Éltés EGYMI által ellátott gyermekek/tanulók		
Tanév	Intézményünkben (fő)	Integráltan nevelő intézményben (fő)
2018/2019.	117	60
2019/2020.	117	60
2020/2021.	126	40
2021/2022.	131	70
2022/2023. első félév	128	61

5. tábla

1.2. Belső feltételek

1.2.1. Épület, infrastruktúra

Intézményünk 2004. december 20-án költözött jelenlegi helyére, a Szent István király út 97. alá. Felújítottak számunkra egy olyan iskolaépületet, melyben az általános iskolai oktatás számottevően lecsökkent. Az épületkomplexumban helyet kapott a Haller iskola alsó tagozata, valamint az Éltes iskola. Az épületet bővítették is (2005), melynek következtében minden tanulócsoportunk elhelyezését biztosítani tudjuk. Kollégistáinknak a Városi Kollégium ad helyet.

A tantermek kicsit szűkösek (átlag 25 m^2 -esek), kényelmesen 8, maximum 10 gyerek elhelyezésére alkalmasak, de világosak, megfelelően berendezettek. Óvodai csoportjaink, tanulócsoportjaink elhelyezésére 20 tanterem, illetve csoportszoba áll rendelkezésünkre. 10 tanterem interaktív táblával felszerelt, melyhez a TIOP-1.1.1-07/1-2008. pályázati, valamint szponzori és alapítványi támogatás keretében jutott az iskola.

Kiszolgálóhelyiségek (sportöltözők, szertárak, raktárak), valamint könyvtár és informatika terem, kiskonyha, technikaműhely, kézműves műhely, külön tornaszoba, kondicionáló terem, mozgásfejlesztő terem és irodák is a rendelkezésünkre állnak.

TÁMOP 3.1.6. és TÁMOP 3.1.4. pályázati programunknak köszönhetően a fejlesztő eszközök, szemléltető eszközök, az informatika teremben a számítógépek számát sikerült számottevően gyarapítanunk. TÁMOP 3.1.6. pályázati projekt keretében létrehoztuk eszközkölcsonzónket, melyben a kölcsönözhető eszközök köre (korrektív, kompenzáló speciális eszközök, hely- és helyzetváltoztatáshoz szükséges eszközök, speciális fejlesztő eszközök, speciális taneszközök, speciális digitális és IKT eszközök) rendelkezésre áll az intézmény tanulói, illetve az integrált nevelésben részesülő gyermekek/tanulók fejlesztéséhez. Az eszközök használatát útmutatók segítik. A kölcsönzéshez kapcsolódóan tanácsadást tartunk erre felkészített szakemberek vezetésével.

Az általános iskolai tagiskolával közösen használjuk az iskolai étkezdét és a tornatermet, valamint az orvosi szobát. Az épület részben akadálymentes (lift és emelkedő feljáró a bejáratoknál), így bejárható mozgássérültek számára is.

Nagy közösségi terünk, mely alkalmas lenne ünnepélyek, közös iskolai rendezvények, programok lebonyolítására, sajnos nincs.

A beköltözés óta eltelt időben az épület állagának megóvására törekedtünk, kisebb javításokat végeztettünk, ezért időszerű lenne a minden helyiségre kiterjedő festés, illetve egyes nyílászárók cseréje. 2022-ben az EFOP-3.1.6. pályázati program keretében a főbejárati ajtók cseréje megtörtént, valamint a sportpálya felőli bejáráshoz akadálymentes rámpa épült.

Rendelkezünk az épület két oldalán egy-egy udvarral (befüvesített udvar, sportpálya), mely a gyülekezés, a levegőzés, a szabadban végzett mozgás, játék, iskolai rendezvények, ünnepségek színtere. Az elmúlt években szponzori, alapítványi valamint pályázati támogatással szabadtéri játékeszközöinket gyarapítottuk, és a sportpálya mellett fitness játszóteret alakítottunk ki. Óvodásaink és kisiskolásaink nagy örömeire szponzori és alapítványi támogatás segítségével az udvari játszóterünk is tovább gyarapodott: többek között kötélpiramissal, mászóvárral és fészekhintával bővült.

Taneszköz-készletünk megfelelőnek mondható. A szemléltetőeszközök, fejlesztőeszközök, sportszerek többségét pályázati bevételből sikerült beszereznünk. A rendelkezésre álló költségvetési összeget pályázati forrásokkal igyekeztünk kiegészíteni. A

pedagógusok számára számítógép, internetes hozzáférés biztosított, illetve 39 főnek laptop áll rendelkezésre az EFOP-3.2.4. és az RRF-1.2.1. projektek jóvoltából. A 11 interaktív tábla közül 10 db került tanterembe, egy a könyvtárba. Mindegyik eszköz kihasználtsága nagy, a kollégák folyamatosan fejlesztik digitális pedagógiai tudásukat, a tanulók között pedig nagy népszerűségnek örvendenek, egyre magasabb színvonalon használják ezeket.

1.2.2. Tanulói kör

A 2020-2021. tanévhez képest 2022-2023-ban megközelítőleg 2%-kal több sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló van Magyarországon (lásd fent: 2. tábla). Összességében a Mosonmagyaróvári járás területén is nőtt a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók száma, az ellátás helyszínét tekintve pedig egyre magasabb számban vannak integráltan nevelő intézményekben, így csak azok kerülnek hozzánk, akik esetében a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága a gyógypedagógiai intézményes ellátást tartja indokoltnak. Megállapítható azonban, hogy az utolsó nyolc évben az integráció már kevésbé változtatott a gyermek/tanuló létszám alakulásán intézményünkben.

A Mosonmagyaróvári járás területén az óvodások létszáma \approx 2500 fő (Mosonmagyaróvár 1050, települések 1450). A tanulólétszám 5691 fő, ebből a három város, illetve a községek iskoláiban (Mosonmagyaróvár 2485, Jánossomorja 522, Lébény 332, községek) 2352 fő a létszám. Ebből a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók létszáma 358 fő. A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók 36,3 %-át látjuk el intézményünkben, a többi gyermeket és tanulót többségi intézményben nevelik. (Éder, 2018)

A sajátos nevelési igény értelmében intézményünk enyhe értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott), közép súlyos/súlyos értelmi fogyatékos (értelmileg akadályozott), súlyos és halmozottan fogyatékos, beszéd fogyatékos, mozgásfogyatékos, érzékszervi fogyatékos és autizmus spektrumzavarral élő gyermekek nevelésével, oktatásával foglalkozik. A komplex (gyógypedagógiai, pszichológiai, orvosi) diagnosztika hazánkban 2022-ben bevezette a BNO-11-et, melyben – sok egyéb változtatás mellett – az „értelmi fogyatékoság” elnevezést felváltotta az „értelmi fejlődési zavar” kifejezés.

Intézményünkben a gyermekek, tanulók képzése óvodai, valamint nappali rendszerű általános iskolai (1-8. évfolyamon) és az értelmileg akadályozott tanulók esetében még nappali rendszerű készségfejlesztő iskolai nevelés keretében is (9-12. évfolyam) zajlik.

A gyermekek/tanulók akadályoztatásuk mértéke, jellege szerint kerülnek tipizálásra, s besorolásuk elsősorban a pedagógiai szakszolgálat feladata. Intézményünkben négy tagozaton tanulnak, vesznek részt a fejlesztésben (fő fogyatékosági terület, valamint a javasolt helyi tanterv szerinti besorolásban):

- tanulásban akadályozott tanulók alsó tagozata,
- tanulásban akadályozott tanulók felső tagozata,
- értelmileg akadályozott gyermekek/tanulók tagozata,
- autizmus spektrumzavarral élő tanulók tagozata.

A tanuló/gyermek létszámban a 2014-2015-ös tanévben jelentős csökkenés történt. Ennek oka, hogy kivezetésre kerültek az előkészítő speciális szakiskolai évfolyamaink (9-10. évfolyam) a tanulásban akadályozott tanulók tagozatán. (Éder, 2018) Az azt követő években a létszám viszonylag kiegyensúlyozott képet mutatott, majd több mint három éve 1-1 összevont

és 2-2 nem összevont évfolyamú osztályt tudunk indítani a tanulásban akadályozott tanulók alsó és felső tagozatán. Nőtt az értelmileg akadályozott tanulókat nevelő, oktató csoportok száma, melynek oka a gyógypedagógiai óvodai ellátást igénybe vevő gyermekek számának emelkedése: a 2022-2023-as tanévben 3 óvodai és 5 iskolai csoport indult a tagozaton. A legszembetűnőbb az autizmus spektrumzavarral élő és értelmi fogyatékossgal is terhelt tanulók számának emelkedése, mely szükségessé és lehetővé tette újabb tanulócsoporthoz nyitását a tagozaton, valamint jónéhány érintett belső integrációját a másik három tagozatra (6. tábla).

Az Életes EGYMI gyermek/tanuló létszáma tagozatonként				
<i>Tanév</i>	<i>Tanulásban akadályozott tanulók alsó és felső tagozata</i>	<i>Értelmileg akadályozott gyermekek/tanulók tagozata</i>	<i>Autizmus spektrumzavarral élő tanulók tagozata</i>	<i>összesen</i>
2018/2019.	53	45	19	117
2019/2020.	51	47	19	117
2020/2021.	53	51	22	126
2021/2022.	49	53	29	131
2022/2023. első félév	46	54	28	128

6. tábla

Ebben a tanévben összesen 18 óvodai (3) és iskolai (15) csoportunk van (7. tábla).

Életes EGYMI óvodai csoportok/tanulói osztályok száma tagozatonként				
<i>Tanév</i>	<i>Tanulásban akadályozott tanulók alsó és felső tagozata</i>	<i>Értelmileg akadályozott gyermekek/tanulók tagozata</i>	<i>Autizmus spektrumzavarral élő tanulók tagozata</i>	<i>összesen</i>
2018/2019.	7	7	4	18
2019/2020.	6	7	3	16
2020/2021.	6	7	3	16
2021/2022.	6	7	4	17
2022/2023.	6	8	4	18

7. tábla

A tanuló/gyermek csoportok, osztályok minden tekintetben heterogén összetételűek, mert a tanulók eltérő képességprofillal, teljesítménymutatókkal, szociokulturális háttérrel, szocializációs fejlettséggel rendelkeznek, valamint egyre többen két vagy több diagnózissal is rendelkeznek (halmozottan fogyatékos). Ha rövidtávú (elmúlt öt év) tapasztalataink nem tévednek, akkor minden tagozaton vegyes évfolyamú, több diagnózissal rendelkező gyermekekből/tanulókból álló csoportok, osztályok lesznek a közeljövőben intézményünkben.

A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyermek, tanuló szakértői vizsgálati adatait, ugyanakkor saját megfigyeléseink tapasztalataink eredményeit is érvényesítjük. A hozzánk kerülő gyermeket, tanulót minden esetben tartós megfigyelés alá vesszük, melynek során részletes képet kapunk személyiségéről, ismereteiről, viselkedéséről, tanulásához

szükséges kognitív funkcióiról stb. A megfelelő csoportba sorolás szolgálja a fejlesztés és fejlődés lehetőségeit, az egyéni igényekhez való alkalmazkodást.

Családi háttér

A sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családok szociális háttere intézményünkben szélsőséges képet mutat. Tapasztalataink szerint a gyerekek/tanulók megközelítőleg egyharmadánál jellemző a hátrányos helyzet, az alacsonyabb szociokulturális környezet. Ebben a körben gyakoribb a szülők között az alacsonyabb iskolázottság, az alacsonyabb szocializációs szint, és nem ritka az elhanyagoló nevelés. A gyermekek/tanulók állapotukból, értelmi fejlődési zavarukból fakadóan eltérő személyiségfejlődési utat járnak be, társuló tünetként gyakori náluk a magatartási, viselkedési zavar, mely szélsőséges esetben devianciába hajlik. Az elhanyagoló, beletörődő nevelés ezt elősegíti és megerősíti. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet adatai nem mutatnak valós képet. Megítélésünk szerint több olyan gyermekünk/tanulónk van, aki ide sorolható, ám erről a szülő dönt, s gyermeke csak akkor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek, ha hivatalosan a település jegyzőjénél nyilatkozik erről. 2013. szeptember elsejétől a család anyagi helyzete miatt megítélt rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem elegendő a hátrányos helyzetű kategóriába kerüléshez. Mellé szükséges legalább egy hátránynövelő jellemzővel rendelkeznie a gyermeknek: szülők alacsony iskolai végzettsége és/vagy tartós munkanélküliség és/vagy elégtelen lakáskörülmények. Így a 2022. október 1-jei adatok alapján intézményünkben 2 tanuló halmozottan hátrányos helyzetű (ők egyébként állami gondozottak), 1 tanuló hátrányos helyzetű, 7 tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő és 108 gyermek/tanuló kedvezményesen étkező (SNI, tartós betegség stb. miatt).

Intézményünkben a tanulók családjának szociális helyzete az elmúlt években túlnyomórészt azonos képet mutat. Jellemző, hogy a családok legalább fele rossz anyagi körülmények között él, s pénzügyi helyzetük egyre romlik, amely nem egy esetben komoly szegénységgé alakul. Nem ritka, hogy a gyermekek után járó iskoláztatási támogatás, és egyéb szociális juttatások jelentik a család bevételi forrását. A kétkeresős családoknál jellemző az átlagos életszínvonal, s megjelenik kisebb arányban az átlagosnál jobb körülmények között élők csoportja is. (Éder, 2018)

E tények ismeretében válik igazán jelentőssé szándékunk a gyógypedagógiai ellátás fejlesztésére vonatkozóan, hiszen ezzel – ha nem is teljes mértékben – de kompenzálni tudjuk a hátrányos szociokulturális háttér negatív hatásait. Ugyanakkor nem elhanyagolható körülmény, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családok anyagi terhei a gyermekek fejlődéséhez, neveléséhez, mindennapi életéhez szükséges speciális eszközök, eljárások, esetleg orvosi-gyógyászati kezelése az átlagos családokénál nagyobbak. A fenti adatok és tapasztalatok indokolják továbbá, hogy intézményünkben fontos szerepe van a gyermek- és ifjúságvédelmi munkának, mely átszövi mindennapjainkat. (Éder, 2018) Az óvodai és iskolai szociális segítő szakemberrel pedagógusaink együttműködő team-munkában dolgoznak azért, hogy gyermekeink/tanulóink érdekében megtalálják a felmerülő kérdések, problémák minél hatékonyabb megoldását.

1.2.3.Személyi feltételek

Intézményünkben az elmúlt öt évben a pedagógusok és a nevelő oktató munkát közvetlenül segítő gyógypedagógiai asszisztensek száma, és a nevelőtestület összetétele – életkor és végzettség tekintetében – sokat változott.

Jelenleg 48 pedagógus álláshely közül 37 betöltött, 7-en vannak tartós távolléten (GYES), 4 üres gyógypedagógus álláshelyünk van. A nemek arányát tekintve a pedagóguspálya elnőiesedése intézményünkben is tapasztalható (az elférfiasodás sem lenne jó, az 50-50%-os nő-férfi arány lenne az ideális)(8. tábla). Tantestületünk átlagéletkora ideálisnak mondható. Az elmúlt tanévekben viszonylag sok pályakezdő fiatal gyógypedagógus került be közösségünkbe és a jelenlegi 2022-2023-as tanév kezdetén is három. Őket elsősorban mentoraik (általában a munkaközösség vezetők), és közvetlen munkaközösségük tagjai segítették/segítik a beilleszkedésben, a gyakorlati tudás megszerzésében, gyarapításában. Természetesen ez a munkakapcsolat is kölcsönhatásszerűen működik, ráadásul általában pozitív előjellel: az új munkatársaink bizonyos kompetenciák területén friss tudással, módszerekkel, ötletekkel érkeznek, mely a munkaközösségek és így az egész nevelőtestület szakmai differenciáltságát, komplexitását növeli. Véleményem szerint ez a kölcsönös együttműködés és egymástól tanulás fontos alapja jelenlegi pedagógiai és vezetői feladataink, jövőbeni kihívásaink megoldásának.

Az Éites EGYMI pedagógus és NOKS létszáma				
Tanév	engedélyezett pedagógus létszám	férfi	NOKS létszám (az iskolatitkárrel együtt)	férfi
2018/2019.	48	4	18	0
2019/2020.	48	4	17	0
2020/2021.	48	3	19	1
2021/2022.	48	3	20	1
2022/2023. első félév	48	3	22	1

8. tábla

Minden tanévkezdésünk nehéz volt a szakemberhiány miatt, mely jellemző volt az óvodai, az iskolai, és az utazó gyógypedagógiai egységünkre is. Sajnos az idei tanévben sincs helyettesítő álláshelyen gyógypedagógus a tartósan távollévők helyére.

A meghirdetett üres álláshelyekre (logopédus, értelmileg akadályozottak pedagógiája szakirány, autizmus spektrum pedagógiája szakirány) nincs megfelelő végzettségű jelentkező. Legfőképpen logopédus munkatársakra lenne szükség az intézményen belüli és az utazó gyógypedagógusi egységben is.

Gyógypedagógusaink, pedagógusaink többsége jól képzett, gyakorlott szakember, s pályakezdő munkatársaink az elmúlt két évben kitűnő minősítő vizsgájukkal bizonyították felkészültségüket. A pedagógusok 7 %-a a tanulásban/értelmileg akadályozottak pedagógiája szak mellett valamely testi, érzékszervi fogyatékos típus pedagógiájára is specializálódott. Kollégáink között így kifejezetten látássérült, hallássérült, mozgássérült gyermekek, tanulók ellátására szakosodott gyógypedagógusok találhatóak. Valamennyi kollégánk részt vett az elmúlt években pályázati forrásból továbbképzésen, amelyek célja, hogy a tanulók egyéni igényeihez, egyéni fejlődéséhez leginkább és leghatékonyabban illeszkedő fejlesztési utakat tudjanak kidolgozni és biztosítani. (Éder, 2018)

Pedagógus Életpálya Modell

A nevelőtestület tagjai az elmúlt években is az előírásoknak megfelelően bekapcsolódtak a „Pedagógus Életpálya Modell” megvalósításába, és a Gyakornokok kötelezően, a Pedagógus I-ben lévő kollégák közül pedig 14 fő saját döntése alapján vett részt minősítő eljárásban. Egy pedagógus megvédte fejlesztő innovátori feladatokra épülő Mesterpedagógus fokozatát, így tudásmegosztó tevékenységével tovább erősíti intézményünk innovációs potenciálját, színesíti pedagógiai kultúráját (9. tábla). Úgy vélem, hogy a portfólió összeállításával, valamint az eljárásban való részvétellel kollégáimmal együtt megerősödtünk gyógypedagógusi elhivatottságunkban, és pozitív külső megerősítést, visszaigazolást kaptunk.

Minősítő vizsgán/eljáráson részt vett pedagógusok 2018-2022. között			
<i>pedagógus fokozat</i>	<i>pedagógus neve</i>	<i>megszerzett pedagógus fokozat</i>	<i>minősítés éve</i>
Pedagógus I.	Ispánki Ágnes	Pedagógus II.	2018.
Pedagógus I.	Molnár Dóra	Pedagógus II.	2019.
Pedagógus I.	Kovalszkiné Szekretár Erika	Pedagógus II.	2019.
Pedagógus I.	Ispánki Csaba József	Pedagógus II.	2019.
Pedagógus I.	Majlinger Éva	Pedagógus II.	2019.
Pedagógus I.	Kelemen Ferencné	Pedagógus II.	2019.
Gyakornok	Kónya Adrienn	Pedagógus I.	2019.
Mesterpedagógus	Sághi Eszter	Mesterpedagógus	2020.
Pedagógus I.	Tamás Eszter	Pedagógus II.	2020.
Pedagógus I.	Bálintné Gellérfi Gabriella	Pedagógus II.	2020.
Pedagógus I.	Nagy Zoltán	Pedagógus II.	2020.
Pedagógus I.	Majorné Haszonits Réka	Pedagógus II.	2021.
Gyakornok	Kiss-Joó Viktória	Pedagógus I.	2022.
Gyakornok	Szeitz Gréta	Pedagógus I.	2022.
Pedagógus I.	Takácsné Zsigmond Éva	Pedagógus II.	2022.
Pedagógus I.	Szilágyi-Farkas Marianna	Pedagógus II.	2022.
Pedagógus I.	Szalai Krisztina	Pedagógus II.	2022.
Pedagógus I.	Dravarics Andrea	Pedagógus II.	2022.
A tantestület Pedagógus Életpálya Modeli szerinti megoszlása a tartós távoilévőkkel együtt (2022-2023. első félév)			
<i>pedagógus fokozat</i>	<i>pedagógusszám</i>	<i>százalékos arány</i>	
Gyakornok	6	13,6	
Pedagógus I.	15	34,1	
Pedagógus II	19	43,2	
Mesterpedagógus	4	9,1	
<i>összesen</i>	<i>44</i>	<i>100</i>	

9. tábla

Az „Életpálya Modell” életbe lépése után bevezetésre kerültek a külső ellenőrzés új formái, a pedagógus, a vezetői, és az intézményi szakmai ellenőrzések, melyeket belső önértékelés előz meg. Ebben a tanévben az általános iskolai egyégre vonatkozó tanfelügyelet lezajlott, hátra van még az óvodai egységgel és az utazó gyógypedagógusi intézményegységgel kapcsolatos tanfelügyelet.

A belső ellenőrzés lebonyolítására Belső Ellenőrzési Csoport alakult a nevelőtestület négy tagjával. A BECS elkészítette öt éves tervét, és éves programjait. Intézményünkben három Mesterpedagógus szakértő vesz részt a pedagógusok minősítésében és az országos pedagógiai szakmai ellenőrzésben.

Pedagógus továbbképzések

A közelmúltban a pedagógus továbbképzések a következőképpen alakultak (10. tábla):

NÉV	Helyszín	SZAK	Oklevél/Tanúsítvány	Finanszírozás
Sághi Eszter	Apor Vilmos Főiskola	népi gyermekjáték, néptánc- és hagyományismeret oktató (szakvizsga)	2020.	önköltséges
Varga Ivett	ELTE - BGGYK	gyógypedagógia MA	2022.	önköltséges
Majorné Haszonits Réka	BME	közoktatás vezető szakvizsga	2020.	önköltséges – GYTK által támogatott
Winkler Katalin	ELTE - BGGYK	Gyógypedagógus alapképzés/Logopédia szakirány	2022.	önköltséges – GYTK által támogatott
Kónya Adrienn	Autizmus Alapítvány	Autizmussal élő gyermekek szociális és kommunikációs készségeinek fejlesztése	30 órás akkreditált tanfolyam	önköltséges
Tóth Renáta	Autizmus Alapítvány	Autizmussal élő gyermekek célzott pedagógiai ellátásának elméleti és gyakorlati alapjai	30 órás akkreditált tanfolyam	önköltséges
Jakus-Torma Zsófia	Autizmus Alapítvány	Autizmussal élő gyermekek célzott pedagógiai ellátásának elméleti és gyakorlati alapjai	30 órás akkreditált tanfolyam	önköltséges

10. tábla

2019-ben 29 fő vett részt az EFOP-3.1.2/ELTE/2019/1917 azonosító számú „Szociális és érzelmi készségek fejlesztése (SZÉF) iskolai keretek között” című 30 órás akkreditált továbbképzésen.

2020-ban 25 fő vett részt az EFOP-3.1.6-16-2017-00031 azonosító számú „A stresszel való hatékony megküzdés és a kiégés megelőzése”, valamint „Az infokommunikációs technológia alkalmazása a mindennapi pedagógiai gyakorlatban” című 30-30 órás akkreditált képzéseken.

RRF-1.2.1-2021-2021-00001 azonosító számú „Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára” című projekt keretében szervezett képzésekbe 14 fő kapcsolódik majd be.

Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkatársak

Intézményünkben egy fő iskolatitkár látja el a gyermekekkel/tanulókkal, pedagógusokkal, alkalmazottakkal kapcsolatos adminisztrációt, valamint az alapvető tájékoztatási és protokoll feladatokat. A gyógypedagógiai munkát gyógypedagógiai asszisztensek, pedagógiai asszisztensek segítik minden tagozatunkon (11. tábla).

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő létszáma osztályonként/csoportonként 2022-2023. második félév	
Óvoda I.	1
Óvoda II.	1
Óvoda III.	1
Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók csoportja	2
Értelmileg akadályozott tanulók I. csoport	1
Értelmileg akadályozott tanulók II. csoport	1
Értelmileg akadályozott tanulók III. csoport	1
Értelmileg akadályozott tanulók IV. csoport	1
Autizmus spektrumzavarral élő tanulók I. csoport	2
Autizmus spektrumzavarral élő tanulók II. csoport	2
Autizmus spektrumzavarral élő tanulók III. csoport	2
Autizmus spektrumzavarral élő tanulók IV. csoport	1
Tanulásban akadályozott tanulók 1. osztály	1
Tanulásban akadályozott tanulók 2. osztály	1
Tanulásban akadályozott tanulók 3. osztály	1
Tanulásban akadályozott tanulók 4-5. osztály	-
Tanulásban akadályozott tanulók 6. osztály	-
Tanulásban akadályozott tanulók 7-8. osztály	-
Kollégium	2

11. tábla

A gyógypedagógiai asszisztensek száma lassan emelkedik, ám szerencsére a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő között van pedagógiai asszisztens, pedagógiai és családsegítő munkatárs, szociális gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző, egészségügyi képzéssel rendelkező, s e képzéseknek nagy hasznát vesszük gyógypedagógiai óvodai csoportjainkban, valamint a minden tanulócsoportunkban (12. tábla). Munkájuk nélkülözhetetlen a gyermekek/tanulók gondozásában és fejlesztésében: létszámuk növelése szakmailag indokolt, hiszen egyre több magas gondozási szükségletű gyermek érkezik

intézményünkbe. Együttműködő társai a gyógypedagógusoknak, az ő irányításukat követve vesznek részt a gyermekek nevelésében.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők iskolai végzettsége (2022-2023. második félév)			
összesen	összesenből		
	gyógypedagógiai asszisztens	pedagógiai asszisztens	egyéb
22	13	3	6

12. tábla

Technikai munkatársak

A nevelő-oktató munka zavartalan működéséhez járul hozzá a karbantartó-kertész-gépkocsivezető, valamint a takarítószemélyzet tevékenysége (13. tábla). Épületünk, berendezéseink állapotának megőrzése, intézményünk egész területének rendezettsége, tisztasága feltétele annak, hogy tanulóink/gyermekeink, munkatársaink megfelelő körülmények között dolgozhassanak együtt.

Technikai munkatársak			
<i>munkakör</i>	<i>iskolai végzettség</i>	<i>teljes munkaidős</i>	<i>részmunkaidős</i>
karbantartó, kertész, kisbuszvezető	szakképesítés	-	1 fő
takarító	szakképesítés	1 fő	-
takarító	szakképesítés	-	1 fő
takarító	szakképesítés	-	1 fő

13. tábla

1.3.Szakmai munka értékelése

1.3.1.Eliátott feladataink

- tanulásban akadályozott (enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos) tanulók nevelése-oktatása 1-8. iskolai évfolyamon;
- értelmileg akadályozott (középsúlyosan, súlyosan értelmi fogyatékos) gyermekek/tanulók nevelése-oktatása óvodai csoportban és 1-12. iskolai évfolyamon;
- autizmus spektrum zavarral élő gyermekek/tanulók egyéni képességfejlesztése óvodai csoportban és 1-8. iskolai évfolyamon;
- súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő-nevelő ellátása, gondozása;
- fejlesztő nevelés-oktatás biztosítása otthoni ellátás keretében azoknak a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulóknak, akik állapotuk miatt az iskolai nevelésben-oktatásban részt venni nem tudnak;
- beszéd fogyatékos, beszédhibás, gyermekek/tanulók logopédiai ellátásának biztosítása;
- mozgásnevelés keretében speciális egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció biztosítása;
- szakmai tanácsadás befogadó (integráló) iskolák számára;
- utazó gyógypedagógusi szolgálattal az integrált gyermekek, tanulók ellátásának megsegítése: konzultáció, tanácsadás a befogadó óvodák, iskolák pedagógusai, és a

gyermek, tanulók szülei számára, valamint fejlesztő foglalkozás a gyermekek, tanulók számára;

- vidéki tanulók részére hetes kollégiumi elhelyezés biztosítása;
- tanórán kívüli foglalkozások: napközi, tanulószobai ellátás biztosítása; szakköri, terápiás foglalkozások; tömegsport; tehetség gondozás.

1.3.2. Pedagógiai Programunk

Pedagógiai programunkat, helyi tantervünket meghatározza az a tény, hogy sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, autizmus spektrum zavarral élő, súlyos és halmozottan fogyatékos) gyermekeket, tanulókat nevelünk.

Gyógypedagógiai munkánkat elsődlegesen A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve határozza meg.

Pedagógiai Programunk tartalmazza:

- Az intézmény cél és feladatrendszerét
 - a gyógypedagógiai óvodában,
 - az általános iskolai képzésben,
 - a készségfejlesztő iskolai képzésben,
 - az utazó gyógypedagógusi szolgálatban,
- Nevelési programunkat
- Az óvodai nevelés, az iskolai képzés rendjét
- A csoportszervezés elveit
- A helyi tantervet
- A tanulók mérésének, értékelésének, feladatainak, beszámoltatásának meghatározását
- A tankönyvrendelés rendjét
- A kollégium pedagógiai programját

1.3.3. Nevelés

Pedagógiai programunkban meghatároztuk, és az új NAT 2020 alapján kiegészítettük nevelési alapelveinket, melyet érvényesítenünk kell a gyermekekkel kapcsolatos minden tevékenységünkben. Megfogalmaztuk, hogy a nevelés és oktatás együtt járó, egymástól külön nem választható folyamatok, melynek során törekszünk az alábbiakra:

- az egyén komplex személyiségfejlesztése,
- egyéni bánásmód alkalmazása,
- közösségi értékialakítás,
- erkölcsi nevelés,
- nemzeti azonosságtudatra nevelés,
- állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- gyermekközpontú szemlélet,
- a tanulás, a munka megbecsülése,
- tevékenykedtetésen alapuló nevelés, tanulás,
- az iskola nyitottságának elve,
- a tanulók sérülésből fakadó sajátosságainak tekintetbevétele,
- a meglévő pozitívumokra támaszkodás,
- esélyegyenlőség,

- a másság elfogadása,
- minél önállóbb életvitelre nevelés – a sérültségtől függő mértékben,
- a társadalmi integráció elősegítése.

Nevelőmunkánk során kiindulási alap mindenkor, hogy tanítványaink személyiségfejlődését a különböző fogyatékoságok, fejlődési zavarok eltérő módon ugyan, de befolyásolják. Tekintetbe kell vennünk azt a szociológiai háttérrel is, amely alapvetően befolyásolja személyiségfejlődésük alakulását. S végül, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a 21. század felgyorsult életritmusát és az informatikai eszközök, okostelefonok térhódítását.

Folyamatosan erőfeszítéseket teszünk, s kitartó türelemmel hiszünk abban, hogy tanítványainkat pozitív életszemléletű, erkölcsileg stabil személyiséggé neveljük, melyhez partnerekké tesszük a szülőket, gondviselőket. Gyakran kell ellensúlyoznunk az ingerszegény környezet, az elhanyagoló nevelés, az agresszív nevelés, a negatív viselkedésminta hatásait a szülők, vagy a kortárs csoport részéről. Fontos szerepünk van a világháló – s benne a különböző közösségi oldalak – megfelelő használatának megtanításában, az internetről a gyerekekre zúduló információhalmaz kezelésében.

A nevelés fontosságát szem előtt tartva, azt minden évben kiemelt területként kezeltük munkatervünkben. Nevelésmódszertani ismereteink elméleti fejlesztésére munkaközösségeink nagy gondot fordítottak műhelymunkájuk során, s a különböző esetmegbeszélések, illetve a hasonló profilú intézményekben tett látogatások alkalmat adtak arra, hogy egymás tapasztalataiból is tanuljunk. Mindeközben gondot fordítottunk szakmai napjaink keretében arra, hogy szakavatott előadótól tanuljunk, illetve nevelőtestületi tréningek, közösségi programok révén saját mentálhigiénés állapotunkat is karban tartjuk. Úgy véljük, saját fizikai és mentális egészségünk megóvása kiemelt jelentőségű, hiszen a gyógypedagógiai hivatás gyakorlása közben magunkból adunk, ami magában hordozza a burnout szindróma veszélyét.

Erőfeszítéseink látható eredményeket hoztak. Az utóbbi években az iskolában huzamosabb ideig fennálló, kiugróan nehéz nevelési helyzet nem, vagy alig adódott, ám újra és újra azzal kellett szembesülnünk, hogy a családi nevelést pótolni nem tudjuk, s ha a szülők nem partnereink, a legtöbb problémás gyermek esetében erőfeszítésünk nem hozza meg a várt eredményeket. (Éder, 2018)

1.3.4. Kötelező tanórai foglalkozások

A kötelező tanórai foglalkozásokon a pedagógusok által megszabott ütemben zajlik a tanítás a gyerekek képességeihez, fejlettségéhez, egyéni haladási tempójához igazítva. A frontális osztálymunkát minden esetben a differenciált, személyre szabott foglalkoztatás előtérbe helyezése teszi teljessé. Az elmúlt öt évben tagozatainkon egyre nagyobb arányban alkalmazzuk a kooperatív tanítási-tanulási technikákat, és a projekttanítás módszerét. Ezzel célunk az oktatás hatékonyabbá tétele, s egyúttal e módszerek pozitív nevelési hatásainak kiaknázása.

- Osztatlan tanuló csoportok működnek a tanulásban akadályozott tanulók alsó és felső tagozatán, csoportbontással gondoskodunk „életvitel és gyakorlat” órákon a hatékony tanulásszervezésről.

- Összevont tanulócsoporthok működnek az értelmileg akadályozott tanulók tagozatán, ezért a hatékonyság érdekében törekszünk az alacsony osztálylétszám kialakítására, megtartására.
- Összevont tanulócsoporthok működnek az autizmus spektrum zavarral élő tanulóink tagozatán, jellemző tevékenykedési forma azonban az egyéni fejlesztés.

Belső integráció formájában biztosítjuk tagozataink között az átjárást. Az egyes tagozaton tanuló tanulók bizonyos tantárgyak, foglalkozások esetében bekapcsolódnak a másik tagozat tanulócsoporthjainak életébe. Ez kölcsönösen működő folyamat, hisz mindegyik irányban rendkívül pozitív hatásokkal jár.

- A jobb képességű autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók a tanulásban akadályozott tanulók tagozatára integrálhatók, melynek során nemcsak az ismeretszerzés formája más, de a kommunikációs, szociális képességek fejlesztésére is új lehetőségeket nyit.
- A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók részt vehetnek bizonyos foglalkozásokon az értelmileg akadályozott tanulók csoportjaiban, mely lehetőséget jelent a tanulók esetében – a kölcsönösen kialakuló – emocionális fejlődésre.

Pedagógiai programunk tartalmazza a tanulói teljesítmények ellenőrzési, mérési, értékelési rendjét. Az elmúlt években az egyes tagozatokon működő munkaközösségek által kidolgozott teljesítménymérő és fejlődést mérő eszközök, adaptált értékelő eszközök rendszeressé váltak és hasznosnak bizonyultak mind a tanulók fejlesztése, mind a tanítás-tanulás eredményessége és a pedagógiai folyamat tervezése szempontjából.

1.3.5. Kötelező habilitációs, rehabilitációs foglalkozások

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja a sajátos nevelési igényű tanulók tanulási képességeinek fejlesztése, szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, felzárkóztatásra, tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, önálló életvezetésre irányul és programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

Ennek értelmében végezzük:

- autista tanulóink egyéni fejlesztési terv alapján történő habilitációs fejlesztését,
- képesség-, készségfejlesztést minden évfolyamunkon rehabilitációs foglalkozásokon,
- gyógyúszást,
- zeneterápiát,
- mozgásfejlesztést,
- logopédiai fejlesztést.

A pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a pedagógiai diagnosztizálás. A diagnosztikus vizsgálat után a gyógypedagógus készíti el a fejlesztő programot. Csoportbontással, párhuzamos órák szervezésével látható el a rehabilitációs célú foglalkozás valamennyi évfolyamon.

Habilitációs, rehabilitációs foglalkozásaink egy részében különböző terápiák alkalmazásával igyekszünk mind teljesebbé tenni az egyénre szabott fejlesztést.

1.3.6. Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli tevékenységekben kínálkozik további lehetőség az adott kulturális, szociális háttér miatt hiányosságokat mutató tanulók felzárkóztatására, illetve a képességek, a tehetség kibontakoztatására.

A tanórán kívüli, egyéb foglalkozásokat a kötelező tanórát követő időben 16:00 óráig valósítjuk meg.

Egyéb foglalkozások, tevékenységek fajtái iskolánkban:

- egyéni fejlesztés,
- terápiás foglalkozások,
- szakköri foglalkozások,
- szabadidős foglalkozások,
- étkeztetés,
- délutáni tanulás: házi feladat elkészítése, gyakorlás,
- könyvtár használat,
- felkészítés iskolai, városi, megyei, országos vetélkedőkre, versenyekre,
- részvétel iskolai, városi, megyei, országos vetélkedőkön, versenyeken,
- részvétel Diákönkormányzati programokon,
- védőnői, iskolaorvosi, iskolafogászati ellátás.

Az oktatás-nevelés folyamatának gazdagabbá tételét szolgálják a különböző versenyek, vetélkedők, melyekre intenzíven készülnek a nevelők a gyerekekkel. Ezek lehetőséget biztosítanak a tudás fejlesztésére, az egyes területeken megmutatkozó tehetség kibontakoztatására, és nem utolsósorban az egészséges versenyszellem kialakítására. Gyakran veszünk részt többségi intézmények tanulói számára kiírt versenyeken is, mellyel az esélyegyenlőség megteremtése érdekében teszünk fontos lépéseket. Erre példa a regionális szintű Katasztrófavédelmi Ifjúsági Verseny.

A helyi (iskolai) szintű vetélkedőket az egyes szakmai munkaközösségek írják ki és bonyolítják le (pl. vers- és prózamondó). Szép sikereket érünk el a megyei, regionális és országos tanulmányi-, kulturális- és sportversenyeken. A versenyek közül kiemelkedik a Komplex Tanulmányi Verseny, melyen a gyógypedagógiai intézmények tanulásban akadályozott, 6-7. évfolyamos tanulóinak négy fős csapatai vesznek részt (14. tábla): az elmúlt évek eredményei bizonyítják gyógypedagógiai nevelő-oktatómunkánk magas színvonalát.

A Komplex Tanulmányi Versenyen elért eredmények		
<i>tanév</i>	<i>megyei forduló</i>	<i>országos forduló</i>
2017-2018.	II. hely	-
2018-2019.	III. hely	-
2019-2020.	elmaradt	elmaradt
2020-2021.	elmaradt	elmaradt
2021-2022.	II. hely	-

14. tábla

29. éve rendezi iskolánk az Éltés Mátyás Megyei Vers- és Prózamondó Versenyt, ahol mindig büszkék lehetünk előkelő helyezéseket elért tanulóinkra. Lelkes résztvevői vagyunk a Speciális Diákolimpia versenyszámainak, s csaknem minden évben képviseltetjük magunkat az országos döntőben a különböző sportágakban. Tanulóink számára talán a legkedveltebb sportág az ergométeres evezés, melyben szép sikerekkel veszünk részt helyi, regionális és

országos szervezésű versenyeken. Ügyes kezű tanulóink sikeresen vesznek részt rajzpályázatokon, kézműveskedő gyerekeink pedig nemcsak ápolják a népi hagyományokat, de megmutathatják kreativitásukat a Népi Kismesterségek Napján. E közös sikerek fontos szakmai motivációt jelentenek számunkra.

1.3.7.Hagyományok, ünnepek, rendezvények

Hagyományos rendezvényeink, közös ünnepek, ünnepélyek tovább színesítik az iskola életét:

- Éltes Nap,
- Mikulás nap az iskolában és a kollégiumban,
- karácsonyi ünnepély az iskolában és kollégiumban,
- jelmezes farsangi bál,
- Anyák napja,
- Gyermeknap,
- egészségnevelési hónap,
- tanulmányi kirándulás (1 nap),
- nyári táborozás (1 hét),
- Madarak és fák napja – játékos vetélkedő, faültetés.
- Víz Világnapja – bekapcsolódva a városi intézmények, szervezetek, cégek (AQUA) kínáلتa programokba.

Hagyományaink sorából kiemelkedik az Éltes Nap – melynek keretében megemlékezünk névadónkról, és a délelőtti folyamán a „Bemutatkozunk” című program során a gyerekek bemutatják egymásnak műsorszámukat zene, tánc, ének, vers, színjáték, báb kategóriában. E rendezvényünkön – nagy örömeinkre – egyre nagyobb számban vesznek részt a szülők is. Az itt fellépő csoportok közül választja ki a nevelőtestület azokat a műsorszámokat, melyekkel megjelenünk a szintén hagyományosan megrendezett megyei Kulturális Fesztiválon. (Éder, 2018)

1.3.8.Iskolai/óvodai egészségfejlesztés helyzete

Különös hangsúlyt kap a nevelésben az egészséges életmódra és táplálkozásra, a helyes szokások kialakítására, a betegségek megelőzésére, a gyógykezelések fontosságának megismerésére és a balesetvédelemre történő nevelés. Minden pedagógiai helyzetet felhasználunk ezen ismeretek átadására, gyakorlására.

Tekintettel arra, hogy tanulóink/gyermekünk egy része (értelmileg akadályozott, mozgássérült, autizmus spektrumzavarral élő, súlyos és halmozottan fogyatékos) fokozottan veszélyeztetett egészségi állapotára, pszichikai és fizikai terhelhetőségére nézve, személyre szabottan kell figyelni a mozgás, a táplálkozás, a gyógyszerek mellékhatásai és a betegségek tünetei közötti összefüggésre. (Éder, 2018)

Ennek érdekében szoros kapcsolatban állunk az iskolai védőnővel, aki napi szinten jelen van a gyerekek egészségmegőrzésében, egészségfejlesztésében, valamint, szükség esetén konzultálunk az iskolaorvossal, és a gyerekek kezelőorvosával is.

Kiemelt területe intézményünkben az egészségfejlesztésnek a sport, a testmozgás. A sportok közül az elmúlt években különösen nagy fejlődést mutat az ergométeres evezés, melyben egyre több tanítványunk aktív és sikeres.

1.3.9. Környezetvédelemmel és fogyasztóvédelemmel összefüggő tevékenységek

Környezetvédelem tekintetében igyekszünk a környezettudatos magatartás kialakítására, a takarékos energiafelhasználásra, az alapanyagok racionális használatára, a hulladékok minimalizálására. A nevelés minden színterén felhívjuk a figyelmet az épített és a természeti környezet megóvására, szeretetére. Erre kitűnő lehetőség adódik a Dunaszigeti ÖKO Parkban, ahová rendszeresen járunk tanulóinkkal erdei iskolába, valamint munkaterápiás jellegű foglalkozásra (növénytermesztés és -gondozás, állatgondozási tennivalók, stb.) Aktív résztvevői vagyunk országos kezdeményezéseknek – a szeptemberi „TeSzedd!” akcióba idén is bekapcsolódtunk, valamint az „Önkéntesen A Tiszta Mosonmagyaróvárért” akcióban is részt vettünk: megtisztítottuk iskolánk környezetét.

A fogyasztóvédelmi ismereteket figyelembe vesszük az iskolai élet valamennyi területén. Minden tanév kiemelkedő eseményei a környezet- és egészségvédelem témakörében megrendezett témanapok (Föld Napja, Madarak, Fák Napja, A víz világnapja, stb.) amelyek jó alkalmak a játékos vetélkedésre és a kirándulásokra. (Éder, 2018)

1.3.10. Gyermekek- és ifjúságvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az intézményi élet egészét, azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő, óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében, figyelemmel kísérelje a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek életkörülményeit, szükség esetén megfelelő intézkedéseket kezdeményezzen. A Gyermekvédelmi törvény értelmében a köznevelési intézmények a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer tagjai. Ezért feladatunk:

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatban a gyermekjóléti szolgálatnál;
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek súlyos elhanyagolása, bántalmazása, más súlyos veszélyeztető ok fennállása, vagy a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén a gyámhivatalok vagy a rendőrség megkeresésével;
- részt venni az esetmegbeszéléseken, esetkonferencián, konzultáción, szaktudásával támogatva az eset megoldását;
- részt venni a szakmaközi megbeszéléseken, a Gyvt. 17§(3) bekezdése szerint „Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.”

A gondozottak érdekében eredményesen működünk együtt az óvodai és iskolai szociális segítő szakemberrel, a Család- és Gyermekjóléti Központtal, a Gyermekek Átmeneti Otthonával és a Családok Átmeneti Otthonával. Nem egy gyermek érdekében tudtunk az előbb felsorolt intézmények szakembereivel közösen megnyugtató megoldásokat találni.

1.3.11. Utazó gyógypedagógusi szolgálat feladatellátása

Mérföldkő volt az intézmény életében az, hogy 2005-ben egységes gyógypedagógiai módszertani intézménnyé alakult. E tanévtől működtetjük utazó gyógypedagógusi szolgálatunkat, s kapcsolódunk be az együttnevelés különböző szakmai feladatokat adó rendszerébe. (Éder, 2018)

Szakmai alapküldetése szerint minden járási iskola és óvoda befogadhat SNI tanulót, azonban nem minden intézmény alkalmaz gyógypedagógust, valamint az alkalmazott gyógypedagógusok nem kompetensek minden speciális nevelési igény fejlesztésében (szomatopedagógia, tiflopedagógia, szurdopedagógia, logopédia).

A megfelelő gyógypedagógiai kompetenciák birtokában végezzük a járás óvodáiban, általános iskoláiban, középiskoláiban az integrált nevelésben részesülő gyermekek, tanulók rehabilitációs/rehabilitációs ellátását is.

Az integráló intézmények számára tanácsadást, tájékoztatást, konkrét segítséget nyújtunk az oktató-nevelő munka tervezésében és megvalósításában (tanmenetek, egyéni fejlesztési tervek készítése, mérés-értékelés segítése, differenciált órászervezés, tankönyvek, egyéb segédletek, szakirodalom, stb.).

Az Utazó Gyógypedagógusi Szolgálat feladatellátásával kapcsolatos adatok				
<i>tanév</i>	<i>helyszínek száma</i>	<i>SNI gyermek/tanuló létszám</i>	<i>óraszám</i>	<i>pedagógus létszám</i>
2018-2019.	15	60	105	8
2019-2020.	16	60	106	9
2020-2021.	10	40	66	6
2021-2022.	14	70	97	8
2022-2023. első félév	11	61	77	7

15. ábra

A fenti táblázat adataiból látszik, hogy az elmúlt négy és fél évben az ellátott tanulók száma a 2020-2021. tanév kivételével körülbelül ugyanannyi. Az adott óraszámok viszont csökkentek (legalábbis erősen ingadozó), mert az utazó gyógypedagógusok száma és az intézményünk más egységeiben dolgozó pedagógusok száma is csökkent, így az utazótanári szolgálatban dolgozók óraszámuk egy részét az intézményi alapellátásban teljesítik. Az ellátott gyermekek/tanulók száma jelentősen több lenne, ha logopédiai ellátást tudnánk biztosítani az integráltan nevelő intézményekben, de logopédus szakember hiányában ez az óratömeg hiányzik az elmúlt években. A törvényi szabályozók értelmében „hivatalból” nem láthatjuk el a nem állami fenntartású intézményekbe járó sajátos nevelési igényű gyermekeket/tanulókat, de munkatársaink elhivatottságát jelzi, hogy megbízási szerződéssel vállalnak fejlesztéseket.

2017. őszén az EGYMI intézményegység vezető által kezdeményezett, majd megalakult Intézményközi Gyógypedagógusi Munkaközösség 2021-ben elkészítette a stabil, kivitelezhető elméleti és gyakorlati alapokon álló szakmai eljárásrendjét. Ennek segítségével célunk egy olyan szakmai munkacsoport működtetése, melyben az integrált nevelés-oktatás egységes, átlátható, kivitelezhető alapokon nyugszik. A tagok a járás intézményeinek gyógypedagógusai számára konzultációs napokat, tematikus megbeszéléseket, egyéb szakmai programokat

szerveznek, ezzel is támogatva a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók iskolai, óvodai integrációját.

1.3.12.Kapcsolataink

Intézményünk elkészítette partnerlistáját, azok elérhetőségével, a kapcsolattartó személyének megjelölésével. Ezzel is azt kívánjuk elérni, hogy kapcsolatainkat megfelelő módon és formában ápoljuk.

Legfontosabb partnereink a szülők. Pedagógiai munkánk eredményessége nagymértékben függ attól, hogy milyen kapcsolatot tudunk kialakítani a ránk bízott gyermekek szüleivel. Iskolánkban a pedagógusok számára - az alapos felkészülés ellenére is – több esetben gondot okoz a családdal való együttműködés megvalósítása.

A sérült gyermeket nevelő szülők, a családtagok számára gyakran komoly traumát jelent annak elfogadása, hogy gyermekeik fejlődése, életútja eltérő attól, amelyre készültek születésükkor. Ez az élethelyzet a gyermeknevelés szokásos örömein és gondjain túl jelentős érzelmi, anyagi erkölcsi és társadalmi terhet ró rájuk. Ennek következtében gyakran nehéz az elfogadás folyamata, nehéz a kiegyensúlyozott, kölcsönös együttműködés, kapcsolat kialakítása az iskolával, óvodával. Emiatt gyógypedagógusaink nagy gondot fordítanak arra, hogy segítséget nyújtsanak, kellő empátiával, elfogadással, konkrét információkkal, esetenként konkrét cselekvési tervvel.

A szülők egy része erőfeszítéseink ellenére sem partner a gyermekek nevelésében. Nem tartja az iskolával, óvodával a kapcsolatot, és intézményünk kapcsolatkeresését sem fogadja szívesen. Ennek oka elsősorban szociokulturális helyzetük, illetve az, hogy úgy vélik, a nevelés feladata csak az iskoláé. Emiatt nemcsak a sérült gyerekek nevelése, oktatása hárul ránk, erőfeszítéseket kell tennünk a szülői hozzáállás, magatartás megváltoztatására is.

Természetesen vannak biztos családi háttérrel rendelkező gyermekek is, ahol a szülő együttműködő partnere az iskolának, óvodának. Közülük sokukra számíthatunk abban, hogy szülő társaiknak segítenek saját tapasztalataikkal, példájukkal.

Az együttműködés formái: szülői értekezlet, fogadóóra, alkalmoszerű konzultáció, családlátogatás, nyílt nap, üzenetek.

A Szülői Munkaközösség tagjait minden osztályban/csoportban a szeptemberi szülői értekezleten választják. Az iskolai SZM megválasztására ezután kerül sor. Az iskolai SZM képviselője számára biztosított a jog a félévzáró és évvégi értékelő értekezleten való részvételre. Javaslatokkal, véleményükkel aktív részesei az iskolai életnek, s egyre nagyobb számban vesznek részt az iskolai programokban, szponzorokat, támogatókat keresve és saját munkájukkal segítik az iskolai rendezvényeket és az információáramlást. Az SZM elnöke példamutatóan igyekszik összefogni és aktivizálni a segítő szülői kört. (Éder, 2018)

Intézményünk kapcsolatai egyre sokrétűbbek és gazdagabbak úgy városi, mint megyei szinten (óvodák, iskolák, szakmai szervezetek, szolgáltató intézmények stb.). Országos szinten a kapcsolatépítés intenzívebbé tételét megkezdtük, egyrészt a gyógypedagógus képzés kapcsán (gyógypedagógus-képző intézmények), hiszen 10-15 gyógypedagógus-jelöltet fogadunk tanévente tanítási gyakorlat keretében, másrészt a Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének munkájában való aktívabb részvétellel (intézményvezetőnk évekig az Egyesület Számvizsgáló Bizottságának tagja).

2002 óta nemzetközi kapcsolatokat is ápolunk. A TEMPUS Közalapítvány Comenius pályázatain több ezer eurós támogatást nyertünk, így több országban vannak partneriskoláink. Ezek a nemzetközi partnerkapcsolatok rendkívül sokat adtak nekünk – nevelőknek,

gyerekeknek egyaránt, s az öndicséret vádja nélkül állíthatjuk, hogy mi is képesek voltunk adni, példát mutatni.

2013-2019 között Grundtvig, majd Erasmus pályázati kereteken belül partnereink felnőtt fogyatékos személyek otthonai és idősek otthonai. Projekt témánk a munkára nevelés az akadályozott, megváltozott munkaképességű személyek körében. A megvalósításhoz elsősorban a népi kismesterségek gyakorlásával járulunk hozzá. E projekt hozadékaként 2014 óta kapcsolatban állunk Mosonmagyaróvár nyugdíjas klubjaival és nyugdíjas otthonával, s tovább ápoljuk évtizedek óta fennálló kapcsolatunkat a helyi felnőtt fogyatékosok otthonával. (Éder, 2018)

2018-tól napjainkig a Pisztráng Kör Egyesület és a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság együttműködő partnereként intézményünk része a PaNaNet+ Interreg nemzetközi projektnek, mely a Nyugat-Pannon térség natúr- és nemzeti parkjainak határon átnyúló kooperációja. A projekt egyik fő célja: környezeti nevelési programok szervezése és akadálymentes infrastruktúra kialakítása fogyatékos gyermekek, fiatalok számára.

Célkitűzésünket, hogy intézményünket minél nyitottabbá tegyük, kis lépésekben ugyan, de sikerült megvalósítanunk, éppen a kapcsolatok szélesítésével, gazdagításával. E célkitűzés lényege, hogy betekintést engedjünk tevékenységünkbe, ráirányítsuk a figyelmet a fogyatékos gyermekekre, fiatalra, s az esélyegyenlőség jegyében segítsük tanítványaink integrálódását a társadalomba. (Éder, 2018)

Intézményünk kiegyensúlyozott munkakapcsolatot épített ki és tart fenn a fenntartó Győri Tankerületi Központtal, valamint a működésével közvetlen kapcsolatban álló szervezetekkel, intézményekkel. Részesei vagyunk a város sport- és kulturális életének, így kapcsolataink e téren is szerteágazóak.

Támogatók, szponzorok

Támogatóink segítségével olyan eszközökhöz, berendezési tárgyakhoz juthattunk az elmúlt években, amelyekkel korszerűbbé és hatékonyabbá tehattük képzésünket, otthonosabbá és esztétikusabbá az óvodai, iskolai, kollégiumi környezetet (fejlesztő eszközök, IKT eszközök, bútorok, szőnyegek, játszótéri eszközök).

Több támogatónk részt vett az iskolai élet eseményeinek finanszírozásában, ajándékokkal, adományokkal segítették, hogy a rendezvények emlékezetesek és örömteliek legyenek a gyermekek számára (Pl. Gyermeknap, Mikulás, Farsang, Karácsony, táborozás). (Éder, 2018)

1.3.13.Vezetői tevékenység

1.3.13.1.Tervezés

A tantestület közreműködésével 2020-ban felülvizsgáltuk Pedagógiai Programunkat, Szervezeti és Működési Szabályzatunkat, valamint Házirendünket. Mindhárom dokumentumot a hatályos jogszabályoknak megfelelően készítettük el.

Éves munkaterv szerint dolgozunk tanévenként, mely minden esetben tartalmazza a jelen helyzet leírását, a tanév kiemelt pedagógiai feladatait, az események, programok sorát, megjelölve a megvalósításért felelősöket. Ennek mellékletei: az egyes munkaközösségek, a Diákönkormányzat munkatervei – összhangban az intézményi munkatervvel. Ezek alapján készül el az éves Eseménynaptár, melyet honlapunkon és a faliújságon is közzé teszünk.

Minden hónap végén kikerül az információs táblára a következő havi tennivalók, programok sora, időponttal, felelőssel. A munkaközösségek, a Diákönkormányzat, a szakszervezet és a Közalkalmazotti Tanács számára külön információs tábla áll rendelkezésre a havi programok közzétételére. A nagyobb rendezvények, események megvalósításához külön forgatókönyv készül, munkamozzanatokra bontott részletezettséggel.

Az egyes nevelők megszabott feladatuknak megfelelően elkészítik éves tanmeneteiket, foglalkozási terveiket. (Éder, 2018)

1.3.13.2.Döntés-előkészítés, döntés

A döntések előkészítési fázisában – amely területen, témában szükséges – minden fórum, közösség gyakorolhatja véleményezési, egyetértési jogát. Ebben a munkafázisban az intézményvezető törekszik a széleskörű tájékozódásra, kifejezetten kéri a vélemények megfogalmazását (írásban, szóban), hogy döntéshozatalakor minden fontos információ birtokában lehessen. Rendkívül fontosnak tartja, hogy az iskolavezetés (munkaközösség-vezetők, intézményvezető helyettes, intézményegység vezető) tagjai között összhang legyen a döntés meghozatalának fázisában, mert így születhetnek igazán tartható, felvállalható, hiteles döntések.

1.3.13.3.Szervezés, megvalósítás, ellenőrzés, értékelés

Az intézményben zajló folyamatok megvalósulását az intézményvezető az intézményvezető helyettesel, az intézményegység vezetővel és a középvezetőkkel történő munkamegosztás szerint követi. Fontosnak tartja, hogy a megvalósulás folyamata alatti kontroll lehetőséget teremt a kiigazításra, így a végeredmény jobban közelít a megfelelőhöz, az elvárhatóhoz.

A szervezeti felépítés jól követhetően mutatja a felelősségi köröket, s a Szervezeti és Működési Szabályzatunkban, a munkaköri leírásokban rögzítettük a hatásköröket. Minden intézményi feladatkör, viszonyrendszer világosan megfogalmazott, beleértve az ellenőrzési feladatokat is. A gyakorlat folyamatos javítására törekszünk, elsősorban az ellenőrzési tevékenység írásbeliségét tekintve.

Az intézmény munkájának értékelése a törvényi előírásoknak megfelelően – féléves, éves ciklusokban – történik, írásban is rögzített. Ez a kötelező írásbeli beszámolókon alapul, melyet minden terület felelőse, illetve minden nevelő elkészít. Ezen értékelések – és természetesen az aktuális törvényi szabályozás – szabják meg a pedagógiai munka következő ciklusra szóló tennivalóit, a szervezeti felépítés szükséges változtatásait, a szervezési stb. feladatok sorát. (Éder, 2018)

Intézményünkben öt munkaközösség működik:

I. Tanulásban akadályozott tanulók alsó tagozatán dolgozó nevelők (gyógypedagógusok, pedagógiai munkát közvetlenül segítő) munkaközössége

- szakterülete: A tanulásban akadályozott alsó tagozatos tanulók nevelése-oktatása.

II. Tanulásban akadályozott tanulók felső tagozatán dolgozó nevelők (gyógypedagógusok, pedagógiai munkát közvetlenül segítő) munkaközössége

- szakterülete: A tanulásban akadályozott felső tagozatos tanulók nevelése-oktatása.

III. Értelmileg akadályozott gyermekek/tanulók tagozatán dolgozó nevelők (gyógypedagógusok, pedagógiai munkát közvetlenül segítők) munkaközössége

- szakterülete: Az értelmileg akadályozott gyermekek/tanulók nevelése-oktatása.

IV. Autizmus spektrum zavarral élő tanulók tagozatán dolgozó nevelők (pedagógusok, pedagógiai munkát közvetlenül segítők) munkaközössége

- szakterülete: Az autizmus spektrum zavarral élő és értelmi fogyatékossgal is terhelt tanulók nevelése-oktatása.

V. Utazó gyógypedagógusi szolgálatban dolgozó nevelők munkaközössége.

- szakterülete: A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók integrált nevelésének segítése, támogatása, a gyermekek/tanulók fejlesztése.

Munkaközösségeinknek rendkívül jelentős szerepük van intézményünk életében. Részt vesznek a szakmai munka irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében. Igazi szakmai műhelyként funkcionálva programokat szerveznek a nevelőknek és a gyerekeknek, új szakmai módszertani eljárások bevezetését kezdeményezik, jó gyakorlatok bemutatásával segítik egymás munkáját, a nevelő-oktató munka eredményességét. Segítik az új, illetve pályakezdő munkatársak beilleszkedését, fogadják a gyógypedagógus hallgatókat szakmai gyakorlatukon. A munkaközösség vezetői szakmai hozzáértéssel vezetik közösségeiket, erősítve a tagok közötti és a munkacsoportok közötti kohéziót és együttműködést, ezáltal folyamatos önszerveződésre serkentik a nevelőtestület egészét.

1.3.13.4. Gazdálkodás

Gazdálkodási tevékenysége során az intézményvezető igyekszik takarékossgal, saját bevétel szerzésével (terembérlés), átvett pénzeszközökkel (pályázat) az alapfeladatokon túl fejlesztéseket is megvalósítani.

Kihasználtuk a pályázatok adta lehetőségeket. A városi pályázatokon elnyert 60-100 ezer forintos támogatások (össességében 4-600 ezer Ft) segítették kisebb programok megvalósítását (pl. egészségnevelési projekt), kiegészítették a nyári tábor költségeit.

Az EFOP-3.1.6. és az EFOP-4.1.6 projekt keretében sokféle fejlesztő eszköz beszerzésére volt lehetőségünk, melyeket például mozgásfejlesztéshez, látásfejlesztéshez, kommunikációs képességek fejlesztéséhez, szenzoros integrációs terápiához is használhatnak szakembereink.

A gazdálkodási folyamatok teljes körűen szabályozottak, a hatékony megvalósítást a fenntartóval való folyamatos kommunikációval és az eljárások korrekciójával lehetett elérni és fenntartani. (Éder, 2018)

2. Vezetői program – jövőterv

2.1. Vezetői elképzelések

Az intézmény jelenlegi működését és jövőbeni fejlesztési lehetőségeit számos külső törvényi előírás (2011. évi CXCV. számú törvény a Nemzeti Köznevelésről, 1992. évi XXXIII. számú törvény a Közalkalmazottak jogállásáról, és a végrehajtásról szóló rendeletek) belső helyi szabályozás (Pedagógiai program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Kollektív szerződés, Házirend, Helyi tantervek, stb.), az iskola használóinak igénye, adottsága, társadalmi elvárások stb. határozzák meg. (Éder, 2018)

Az intézményvezető feladata, hogy az adott jogi, szakmai, társadalmi, gazdasági körülmények, feltételek közepette biztosítsa az intézmény szakszerű és törvényes működését, s legfőképpen a pedagógiai munkát, a nevelőtestület vezetésével.

Ahhoz, hogy intézményünk tovább tudja folytatni küldetését, az eddigiekhez hasonlóan a szakmai és társadalmi változásokra nyitott, azokra megfelelően, proaktívan és fejlődőképesen reagálni képes szervezetnek kell lennie. Ezért fontos, hogy megőrizze:

- nyitottságát, gyermekcentrikusságát;
- stabil szakmai profilját, kiemelkedő specifikumait;
- jól menedzselt jellegét;
- stabil és együttműködő partnerkapcsolatait;
- szakmailag folyamatosan megújuló nevelőtestületét;
- a funkcionális szervezeti struktúrát;
- a bennünket jellemző szociális érzékenységet, empátiát;
- bizalomra épülő munkahelyi légkört;
- problémamegoldó, kreatív gondolkodást preferáló attitűdjét;
- szervezeti kommunikációja hálózatos jellegét.

Mindezek érdekében a jövőben is fontos:

- a jogszabályi változások követése;
- stratégiai tervünk következetes megvalósítása;
- a kritikai gondolkodás, az építő jellegű kritika megfogalmazása;
- a megfelelő pályaalkalmasság;
- az egyéni adottságok, erősségek kiaknázása;
- a racionális szempontok figyelembe vétele;
- az intézmény presztízsének erősítése;
- a közösség iránti felelősségvállalás magas szintje.

2.2. Nevelésfilozófia

Pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési elveinket 2020-ban újra fogalmaztuk, kiegészítettük a NAT és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve szerint. A Köznevelési Törvény szellemében tovább kell erősítenünk intézményünk nevelő szerepét, mely összhangban áll gyógypedagógiai célkitűzéseinkkel. Nevelési elveink érvényesítésével

javítanunk kell a tanulók tanuláshoz való hozzáállásán, szorgalmi helyzetén, felhasználva ehhez a jutalmazás, a pozitív megerősítés módszerét. Intenzívebben kell bátorítanunk tanítványainkat, hogy „küzdjenek” az „Év tanulója”, „Év sportolója” címek kiérdemléséért. Törekednünk kell egy reális jövőkép kialakítására, segítséget nyújtva a megvalósítható életcélok kitűzéséhez. Ehhez meg kell nyernünk a szülők bizalmát és együttműködését. Segítenünk kell abban őket, hogy reálisan ítélik meg gyermekeiket, és tisztában legyenek lehetőségeikkel. (Éder, 2018)

Jó gyakorlatként ismertük meg a „Boldogságóra” programot, mely kivívta a nevelőtestület érdeklődését: intézményünk ebben a tanévben is elnyerte a Boldog Iskola/Boldog Óvoda címet. Az elmúlt időszakban több szakmai napunk fő témái között szerepelt. Nevelésfilozófiánkhoz jól illeszkedik a pozitív pszichológia (mely állítólag az évezred tudománya) és a pozitív pedagógia koncepciója nemcsak a gyerekek/tanulók fejlesztése, hanem a nevelőtestület tagjainak lelki egészsége, rezilienciája szempontjából is.

Az intézményvezető feladatának része, hogy a nevelés-oktatás folyamatát segítse azokkal az eszközökkel, melyek rendelkezésére állnak: személyes példamutatás; biztatás az önismeret, önértékelés kiteljesítésére; a fejlesztés, fejlődés igényének kialakítása; új lehetőségek, módszerek felkutatása, megismertetése; a változásoknak megfelelő új célkitűzések megfogalmazása – a megfelelő tárgyi környezet biztosításával, annak javításával. (Éder, 2018)

2.3. Gazdálkodás, hatékony intézményműködtetés

A gazdálkodás, a pénzügyi ügyvitel feladatait a Győri Tankerületi Központ látja el. A költségvetés elkészítéséhez nyújtott intézményvezetői javaslatok (terv) lehetőséget adnak arra, hogy a nevelő-oktató munkához szükséges személyi, tárgyi infrastruktúra kialakítását az intézményvezető megterveze. Ennek érdekében továbbra is számít kollégái pályázatíró tevékenységére (városi, regionális, országos, EU-s).

2.4. Oktatás

A 2011. évi CXC. számú törvény a Nemzeti Köznevelésről, a NAT 2020 és a kapcsolódó Kerettantervek szellemében elkészítettük új helyi tantervünket. A NAT 2012 kifutó jelleggel, párhuzamosan működik a jelenlegi tanév végéig. Mindezekon túl, a tanítási tartalmak frissítése, illetve a tanulók képességeihez igazítása folyamatos kell, hogy legyen, hiszen az elmúlt évek tendenciái szerint egyre gyengébb képességű gyerekek érkeznek a tagozatainkra. Ennek megfelelően a mérőeszközök frissítése, a fejlesztő értékelés aktualizálása is elengedhetetlen. (Éder, 2018)

Komoly gondot jelent az autizmus spektrumzavarral élő és értelmi fogyatékossgal is terhelt gyermeket nevelő családoknak, hogy az általános iskola elvégzését követően hol folytatódhat a gyermek intézményes nevelése. Erre az intézményvezető által kezdeményezett kivezetési protokoll működik, mely a megfelelő iskolatípusba/intézménybe való integrációt hivatott előkészíteni, természetesen az érintett családokkal szoros együttműködésben.

2.5. Gyermekek- és ifjúságvédelem

A statisztikai adatok, de elsősorban tapasztalataink azt igazolják, hogy gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk alapvető fontosságú. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek valós száma meghaladja a statisztikai kimutatásban szereplő számot, emiatt a továbbiakban is legjobb tudásunk szerint kell eljárunk, s a gyermekvédelemben érintett intézményekkel együttműködésünket még hatékonyabbá kell tennünk. (Éder, 2018)

Tovább kell erősíteni a gyermekvédelmi tevékenység preventív jellegét azokon a területeken, amelyekre nagyobb befolyással bírunk:

- egészségnevelés
- önismeret fejlesztés
- közösségfejlesztés
- környezeti nevelés

2.6. Gyermekegészségügy

A továbbiakban is nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy az intézmény területén a balesetveszélyes helyzetek kialakulását elkerüljük, s a megfelelő körülményeket megteremtjük úgy a tanuláshoz, mint a szabadidős tevékenységekhez. Balesetvédelmi, munkavédelmi, tűzvédelmi oktatásban részesítjük a tanulókat, de mindig számolnunk kell azzal, hogy sajátos nevelési igényük következtében más a felelősségtudatuk, belátó képességük, veszélyérzetük.

Az iskolaorvos és védőnő segítségével a gyermekek egészségügyi helyzetét, állapotát nyomon követjük, szükség esetén a szülőkkel/gondviselőkkel konzultálunk.

Az egészséges életmódra nevelés érdekében elegendő lehetőséget kell adnunk a gyerekeknek a levegőzésre, mozgásra, sportolásra (játék, séta a szabadban, sportszakkörök, tömegsport, stb.), s folytatnunk kell hagyományainkat (egészség hónap, témanapok, projektnapok). (Éder, 2018)

2.7. Szervezeti kérdések

Az intézmény szervezeti felépítése megfelelő lehetőséget ad vállalt feladataink hatékony ellátására, szervezeti kommunikációnk és szervezeti kultúránk fejlesztésére.

Az intézményvezető helyettes feladata a napi operatív munka szervezése, irányítása.

Intézményegység vezetőnk magas színvonalon látja el feladatát, melyről szakértői visszaigazolást is kapott a vonatkozó tanfelügyeletnek során. Tapasztalataira, gyors és hatékony munkavégzésére, szervező készségére nagy szükség van az intézményegységben.

A munkaközösségeknek a jövőben is meg kell tartaniuk meghatározó szerepüket, élükön a közösség által javasolt munkaközösség vezetővel, hiszen a tagok közötti és a csoportok közötti szakmai együttműködés a letéteményese a szakértelemmel áthatott, eredményes munkának.

A jövőben is fontos, hogy aktívan működjön a diákönkormányzat, a diákönkormányzatot vezető nevelő segítségével változatos programokat nyújtva a

gyerekeknek. Sajátos nevelési igényű tanulóink önállóan nem képesek ugyan megszervezni a diákönkormányzat életét, de az eddigiekhez hasonlóan aktív szerepet szánva nekik, igyekszünk tanítani, nevelni őket a kulturált véleménynyilvánításra, a kreatív gondolkodásra, magatartásra.

A Szülői Munkaközösséggel való konstruktív kapcsolattartás a jövőben is nélkülözhetetlen, hiszen általa erősödik az együttműködési szándék, akarat a gyermekek közös nevelését illetően, s reményeink szerint ennek jótékony hatása kiterjed a szülői közösség többi tagjára.

2.8.Munkáltatói jogok, alkalmazottak foglalkoztatása

Az alkalmazottak foglalkoztatása a Köznevelési Törvény, a Mt. és a Kjt. szabályai, előírásai szerint történik a Győri Tankerületi Központ irányításával, az intézményvezetőre ruházott jogoknak megfelelően, azok alapján kell alakítani a munkatársi közösséget, illetve kezelni a személyi ügyeket.

Legfontosabb, hogy az intézményben ellátandó feladatokat megfelelő számú és képzettségű munkatárs végezze el. Az engedélyezett státuszok száma elegendő a feladatellátásra, ám sajnos, az utóbbi időben munkaerő ellátottságunk sokat romlott az országos szinten az állami köznevelésben tapasztalható gyógypedagógus hiány miatt. Különösen a logopédus hiány érint bennünket érzékenyen, mely ellátási gondokat okoz az iskolai és óvodai egységeinkben, valamint az utazó gyógypedagógusi szolgálatban. Folyamatos állaspályázati hirdetéssel, illetve a képző intézmények felkeresésével, a leendő gyógypedagógusok, logopédusok orientálásával próbálunk szakembert biztosítani.

2.9.Intézményi munkarend

A Köznevelési törvény, valamint a Közalkalmazottak Jogállásáról szóló törvény szabályozza az iskola működését, az alkalmazottak tevékenységét. A speciális, csak az intézményre vonatkozó előírásokat a Szervezeti és Működési Szabályzat foglalja magában, mely intézményünk életének valamennyi területét szabályozza.

2.10.Kapcsolatok

Az intézményvezető

- közvetlen partnerei a nevelőtestület tagjai, ezért különös figyelmet kell fordítani a munkahelyi közösséggel való kapcsolattartásra, a folyamatos kommunikációra és pontos tájékoztatásra, valamint a kiegyensúlyozott együttműködésre.
- és az intézmény közvetlen, kiemelt partnerei a szülők, akikkel az intézményvezető elsősorban a Szülői Munkaközösségen, és annak elnökén, valamint az osztályfőnökökön keresztül tartja a kapcsolatot.

Az intézményvezetőnek

- a fenntartó Győri Tankerületi Központtal való kapcsolattartásban törekednie kell az intézmény törvényes vezetésére, a pontos információáramlásra, az eljárásrend és a határidők precíz betartására.
- továbbra is jó kapcsolatot kell ápolnia Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatával, hiszen intézményünk a település intézményrendszerének része, szakmai feladataink megvalósításában számíthatunk az Önkormányzat támogatására.
- tartania kell az intézmény támogatóival, szponzoraival a kapcsolatot, gondot fordítva arra, hogy – a hagyományokhoz híven – méltó módon köszönjük meg minden

támogatást. Ezért a következő évek során is kiemelt jelentőségűnek kell lennie karácsonyi teadélutánunknak.

- gondot kell fordítania meglévő szervezeti szintű kapcsolataink ápolására, és nyitottnak kell lennie minden, az intézményi élet eredményességét segítő új kapcsolatra.

2.11. Intézményi arculattervezés, menedzselés

Az elmúlt 21 évben intézményünk státusza, társadalmi és szakmai megítélése pozitív irányban változott, erősödött. Szűkebb és tágabb környezetünkkel megismertettük magunkat, próbáltuk megmutatni értékeinket és eredményeinket, igyekeztünk oldani a fogyatékosághoz tapadó negatív fogalmakat, jelzőket. Sokat tettünk eddig, és tennünk kell ezután is az iskolai és óvodai integráció, a befogadó társadalmi attitűd előmozdítása érdekében. Fontos ezt a szülők felé bizonyítanunk, hogy kellő bizalmuk legyen hozzánk, hogy nyugodt szívvel bízzák ránk gyermekeiket. Ugyanakkor érzékeltetnünk kell, hogy intézményünk nyitott, hogy tanítványainkat nem zárjuk el a világ elől, s minden lehetőséghez hozzá juttatjuk őket, amit állapotuk enged számukra. Mindehhez továbbra is segítségül hívjuk naprakész, kitűnően szerkesztett honlapunkat, a megyei és helyi írott sajtót, a helyi televíziót és rádiót, és a személyes kapcsolatainkat is. Az intézményről alkotott kép formálásában, az ott folyó munka megismertetésében fontos és felelős szerepe van az intézményvezetőnek. (Éder, 2018)

2.12. Rövidtávon megvalósítandó célok és végrehajtandó feladatok

Kiemelt feladatunk Pedagógiai Programunk, Helyi tantervünk szerint nevelni, oktatni, fejleszteni intézményünk óvodásait, tanulóit.

Ennek megvalósításához

- megfelelő számú szakember alkalmazása;
- tárgyi feltételek megteremtése;
- utazó gyógypedagógusi hálózat fejlesztése;
- az Intézményközi Gyógypedagógusi Munkaközösség eredményes működtetése;
- támogatást nyert pályázataink programjainak megvalósítása;
- belső tudásmegosztással a digitális pedagógiai kompetenciák fejlesztése;
- szakmapolitikai és fenntartói elvárások megvalósítása;
- a konstruktív együttműködés folyamatos fejlesztése a fenntartó Győri Tankerületi Központtal,
- költséghatékony működés lehetőségeinek feltárása, pályázati és egyéb támogatói források szélesítése;
- környezettudatos, fenntartható működés további fejlesztése (takarékos energiafelhasználás, szelektív hulladékgyűjtés);
- fogyatékoságok és társuló sérülések hatékony kezelése terápiás eljárásokkal;
- nevelés-módszertani ismereteink folyamatos megújítása;
- szilárd megalapozottságú, egyénre szabott, differenciált fejlesztőmunka mind adekvátabb alkalmazása;
- a kooperatív tanulási-tanítási technikák, a projekttanítás módszerének mind szélesebb körű alkalmazása, fejlesztése;
- egészségvédő szemlélet alakítása a családoknál;
- személyre szóló esetmegbeszélések, problémafeltárások, team-megbeszélések gyakoriságának és szerveztségének növelése;
- a Pedagógus Életpálya Modell ütemezett megvalósítása;

- együttműködő, kiegyensúlyozott, harmonikus munkahelyi légkör megtartása.

2.13. Középtávú tervek

- A Kerettantervre épülő Helyi tanterv bevalásának vizsgálata, a tapasztalatok rögzítése.
- Folytatni szükséges az integrációban érintett többségi intézmények közösségeinek (nevelői-tanulói-szülői) felkészítését az integrációs nevelés-oktatásra, a befogadásra.
- A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának alacsony szintjét megtartani, tovább minimalizálni.
- Gyakorlatorientált szakmai napok, közösségi programok, csapatépítő tréningek rendezése a gyógypedagógusok és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak lelki egészségének megőrzése, javítása érdekében és közösségfejlesztés céljából.
- A pedagógus továbbképzéseken való széles körű részvétel szorgalmazása. Egyrészt a jogszabályokban előírt hét éves ciklusoknak megfelelően a 120 órák teljesítése, másrészt további szakképzettségek megszerzését új szakirányon, vagy szakvizsgát adó képzésben.
- Pályaorientációs tevékenységgel növelni tanulásban akadályozott tanulóink továbbtanulási esélyeit; munkaterápiás jellegű neveléssel a minél önállóbb munkavégzés képességének kialakítása tanítványaink körében.

2.14. Hosszú távú tervek

- Szeretném megőrizni intézményünk jó hírét, erősíteni a továbbiakban is azt az elismertséget, melyet jól megalapoztunk szakmailag kiemelkedő fejlesztő-nevelő-oktató és képző tevékenységünkkel.
- Nemes cél, hogy a Mosonmagyaróvári járásban ne maradjon egyetlen egy olyan gyermek, tanuló sem, aki nem kapja meg a számára szükséges gyógypedagógiai ellátást.
- Tovább kell dolgoznunk azon, hogy a szülőkkel/gondviselőkkel szorosabb kapcsolatot alakítsunk ki, partnerré téve őket gyermekük nevelésében. A már működő kapcsolati formákat jobban kell népszerűsíteni (meghívás iskolai ünnepélyekre, eseményekre, programokra, nyílt napokra, stb.), és keresnünk kell új lehetőségeket is, amelyekkel eredményesebbek lehetünk. Ha sikerül megnyernünk a szülők bizalmát a tanórákon kívül, akkor nagyobb támogatást remélhetünk tőlük az oktató-nevelő munkánkhoz is.
- Hosszú távon is folyamatosan dolgozni kell a külső-belső tárgyi feltételek (épület, berendezés, eszközök, stb.) karbantartásán, szükség esetén cseréjén, lehetőség szerint a fejlesztésén.

Hivatkozások

- Éder E. (2018): Intézményvezetői pályázat. (azonosító szám: TK/074/00564-1/2018)

- KSH:
 1. <https://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>
 2. <https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/oktatasi-adatok-2022-2023-elozetes-adatok/index.html>
 3. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/alt-iskola2021/index.html>
 4. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/kozepiskola2021/index.html>
 5. https://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_teruleti_08
 6. https://www.ksh.hu/docs/hun/hnk/hnk_2012.pdf
 7. <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/>